

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹԻ

1912

ՔՍԱՆՈՒՎԵՅԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻՈՅՆ

“Հանդես Ամսորեայ”, յոր կը տեսնե՛ս ամեն ամսագրիսն՝ Վիեննայի Միֆթարեան Հարց կողմանե՛ն՝ աշխատակցութեամբ ազգային եւ օտար բանասերներու:

Առաջիկայ 1912ին պիտի բլլայ **“Հանդես Ամսորեայ”,** ուղղութիւնը դարձեալ՝

Հայ անցեալ եւ ներկայ կեանքը ներկայայնել իւր սեպհական երանգներով.

Հայ քաղաքակրթութեան պատմութիւնն սալ ըստ հնոյն եւ ըստ նորոյ.

Հայ ազգին յարաբերութիւնքն ուրիշ ազգաց հետ հաւնել յերեւան.

Հայ արուեստին ինքնուրոյն նկարագիրը գծել ակներեւ.

Հայ անցեալ եւ ներկայ Գրականութիւնը հետազօտել եւ գնահատել քննութեամբ:

Մասնաւոր ուղղութիւն պիտի դարձաւ՝ մանաւանդ այսուհետեւ՝ ազգային կամ օտար մամլոյ մէջ հայ աշխարհին եւ քաղաքակրթութեան վերաբերեալ **Նոր հրատարակութեանց,** յատկացնելով ուրոյն բաժին մը տնոց:

Միով բանին պիտի ջանայ **“Հանդես Ամսորեայ”,** ի հայ բանասէր-գրագէտ ըմբերցողի ձեռքը բլլայ հայերի մը, ուր պատկերացուած տեսնուի հայ գրականութեան օր ըստ օրէ զարգացումն իւր ամեն գծերով:

Տպւնէրու բաժնեգինն է կանխիկ՝

Տրամատումի համար	15 ֆր., 72 դոպոն
Ռոպատումի ,,	6 ռոպի
Ամերիկայի ,,	3 դոլար
Մէկ թիւը կ'արժէ	1.50 ֆր. կամ 70 կոպ.
Ապահովագրեալ առաքմամբ՝	18 ֆր. = 7.20 ռոպի

Բաժանող գրուելու համար պէտք է դիմել ուղղակի մեր հասցէին՝

== Rédaction de la Revue „Handes Amsorya“ ==

Vienne (Autriche), VII/2 Mechitharistengasse 4.

*Բաժանկող գրուիլ կարելի է նաև
ի Թիֆլիս մեր վանատոռաններն եւ մեր Պատ. Գործակալներու քով.*

դիմի՝

RR. PP. Méchitharistes de Vienne

Constantinople, Poste autrichienne 115

նաև առ նոյնները ի Smyrne (Turquie)

R. P. Augustin Amrikian

Erzeroum (Turquie).

Librairie de Sunik, A. B. Yazidjian et Cie.

Constantinople, Sultan Hamam, Bakirdjilar 11.

ի Ռուսաստան

Mr. A. Sarouhan

(Société de l'industrie de naphte et de commerce „Mantacheff & Cie.“)

Bacou (Russie.)

Mr. S. Atrpet

Alexandropole (Russie).

յԱմերիկա

Mr. le Dr. M. S. Gabriel

New-York, City (U. S. A.).

“Նմոշը, կոդարկուի ամեն խնդրագրերու, նշե 10 տամթիվ՝ 20 փարս նամակադրու՝
խաւրնն մեզի ծանադարեւածախքի համար:

Բաժնեգիրը (15 ֆր. = 72 արծաթ դարուշ) մեր հասցիին ապահովութեամբ կրնայ փո-
խադրուիլ Տաճկաստանի ամեն գաւառներէն՝ **օտմանտ Բոյժաւան** mandat-postով:

Գրախմբատներու եւ ամեն անոնց, որոնք մեր թերթին կը գտնեն 5 բաժանորդ, կը
տրուի 10% զեղ, պայմանաւ որ բաժնեգիրները կանխիկ վճարուին:

Ընդ մնալով է եւ 1912ի ընթացքին լոյս տեսնէ **Հանդէս Ամսօրեայ** 25 տարինորո
բովանդակութեան ցանկը:

Հանդէս Ամսօրեայ 25 տարիններու ամբողջական հաւաքումն կ'ստի՛ն թղթակազմ՝ 280 ֆր.:

 Կը խնդրուի հայ Խմբագրութիւններէ՝ ծանուցանել ազոյ խոնկ թերթերու մէջ,
եւ ազգային անհատներէ՝ ծանօթացնել զայն հայ շրջանակներու մէջ:

Յ Ո Ւ Ղ Ա Ր Զ Ա Ն

Գ Ր Ի Կ Ե Լ Ի Դ Ի Պ Ե Մ Ե Լ Ե Դ Ի Դ

ԱՌԹԻԻ

100 ԱՄԵԱՅ ՅՈՐԵԼԻՆԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ

1811—1911

ԵՒ

25 ԱՄԵԱՅ ՏԱՐԵՐԶԱՆԻ

“ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ,, ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹԻ

1887—1911

ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ

Ի ՍԽԻՐԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԻ

ԱՅԻՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ “ՀԱՆԴԵՍ”-Ի ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆԵԴԷՑ ԲԱՆԱՍԻՐԱՅ

“Յուշարձան,,ը՝ կարելոյր եւ ծոխ ըրվանդակութեամբ նուիրուած է 50ամեայ Յոյեւթնաւոր Գեր. Գեր. Գրիգոր Արքեպ. Գոլլիկեանի եւ կր ըստկանայ երկու մասերէ.

1. Արիւսթի մը Վիեննական Միջիծարեան Միաբանութեան հարկաբանայ գործունէութեան վրայ, ուր “Հանդիսի,, խմբագրութեան կողմէնէ՝ նամուօտ գծերով կը պատկերանան Միաբանութեան ծնունդն ու յաջորդութիւնը, զրական գործունէութիւնը՝ նշանաւոր զրական գործիչներու ամիոյի կենսագրականներով եւ լուսանկարներով, Տպարանը, Մատենադարանը, Թանգարանը եւ “Հանդէս Ամսօրեայ,,ի պատմութիւնը՝ խմբագրապետներու կենդանագիրներով: Ապա Հ. Գ. Վ. Մէնելիշեան կը գծէ “Հանդէս Ամսօրեայի կեանքը,, հետաքրքրական ըրվանդակութեամբ:

2. Գրական ժողովածոյ. այս մասը ամբողջապէս նուիրուած է՝ զոռո մասնագիտական յօդուածներու՝ իսկ ինն եւ նոր զրականութեան, նստիստութեան, եկեղեցական եւ աշխարհիկ պատմութեան, քանասիրութեան, լեզուագիտութեան, ազգագրութեան, արուեստի եւ կենսագրականի, “Հանդիսի,, ակնաւոր գործիչներու եւ երողապի իսկընդապագա Պրոֆեսորներու ազնիւ մասնակցութեամբ: Փոքրիկ զաղափար մը կազմելու իմար նիւթերու առատութեան, պէսպէսութեան եւ հետաքրքրական ըրվանդակութեան վրայ՝ յստաջ կը ըբերենք ուսումնասիրութեանց ցանկը կարգու.

1. Գ ա շ է մ ք ե ա թ ե ա ձ Հ. Գ յ.՝ Ազաթանգեղոսի կրկնագիր ընդգրկը: — 2. Ն ո յ ո յ յ Ն. Բ ի լ ա ճ ղ ա ճ ղ ՝ Քննութիւն Մաշտոսեան հրատարակութեանց Ազաթանգեղոսի եւ Զ. Փարպեցոյ: — 3. Weber Prof. Dr. S.: Ueber die Versuche, den Verfasser der Invektiven gegen die Armenier ... zu bestimmen (— Ս ի մ. Վ ե թ ե թ) Թանուն Սահակայ Կաթողիկոսի ընդգրկը

[illegible]

Ամէն երկրի շամար՝ ճանապարհաճախքը մեր վրայ՝

Թղթակազմ	40 ֆր. = 16 բուլի = 8 դուար
Կիտակաշի	45 „ = 18 „ = 9 „

Թղթակազմ	30 ֆր. = 12 բուլլի = 6 դուլաք
Կիսակաշի	35 „ = 14 „ = 7 „

Դիմել:

A.R.A.R.@

263. ՃՈՂԱԴՈՒԹԵԱՆ Յ. Է.: — Շիրիսանց Նախնունը: Տփ. տպ. «Կապիթանտոն» 1911: Տփ. էջ 250: Գին՝ 80 Կ.:
264. ԱՂԱՆԵՆԵԱՆ ԳԻԻՏ Լ. Է.: — Լեւոնի Գրիգորյանի եւ Նրսի Կոստեղ: Տփ. տպ. օր. Ն. Աղան. 1911: Տփ. էջ 56: Գին՝ 25 Կ.:
265. ՀԱՆՍԵՆ-ՀԱՆՍԵՆԵԱՆ ԵՂՆԻՎ ՎՊԻ.: — Երուանդ վարդապետ Տէր-Միքայելի պատասխան: Ընդ 1911: Տփ. էջ 66:
266. WALLACE LEWIS — Ռէն-Հուր, վէպ Բրիտանիոյ թիւսն առջին օրից: Թարգմանեց Տիգրայր Վարդապետ: Ընդ 1911: Տփ. էջ 410: Գին՝ 1 րբ.:
267. Կանոնադրի Կրկնադրաց Միութեան Երազկերի Հայրց Ի Տաշիթէ: Հիմնադր 1 Թունվար 1910: Գաշիթէ, տպ. Սփինքս 1911: Տփ. էջ 18:
268. Լուսաբեր, Ա. տարի: Կազմեցին Ստ. Լիսիցեան, Բովի. Թախմանեան եւ Լ. Դաճիկ: Բ. Տպգր.: Տփ. տպ. օր. Ն. Աղան. 1911: Տփ. էջ 112: Գին՝ 30 Կ.:
269. —. Բ. տարի: Գ. տպգր.: Ընդ 1911: Տփ. էջ 128: Գին՝ 45 Կ.:
270. —. Գ. տարի: Գ. տպգր.: Ընդ 1911: Տփ. էջ 160: Գին՝ 55 Կ.:
271. —. Գ. տարի: Գ. տպգր.: Ընդ 1911: Տփ. էջ 192: Գին՝ 65 Կ.:
272. ԱՂԱՆԵՆԵԱՆ Գ. — Ուսումնային լեզուի: Գ. Գիրք: ԺԾ. տպգր.: Տփ. տպ. Հերմիտ 1911: Տփ. էջ 132: Գին՝ 40 Կ.:
273. ՄԻԿՈՒՆԵԱՆ ԵՂԻ. եւ ԹԻԴՈՒՆԵԱՆ Լ. Է.: — Դասագիրք Պատմութեան: Մասն Ա. — (Քաղաքաբնութիւնն առերթը եւ Նայական տաւնդութիւններ): 55 Կարտի եւ 1 Կարտազգով: Բ. տպգր.: Տփ. տպ. 1911: Տփ. էջ 140: Գին՝ 50 Կ.:
274. ՍԵՐԳՍԵԱՆ ՆԻԿ. — Դասագիրք բնական պատմութեան Հայոց տարրական դպրոցների համար: Մասն Ա. — Բարդ եւ կենդանի (կենսաբանական ուղղութեամբ): Բ. տպգր.: Տփ. տպ. Աղան. 1911: Տփ. էջ 187: Գին՝ 60 Կ.:
275. ԳԻԻՏԱՆԵԱՆ Տ. — Դասագիրք Բնապատմութեան Հայոց տարրական դպրոցների համար: Մասն Ա. — (Ընկենդան աշխարհ): օր, Զուր եւ երկուր: Բ. Տպգր.: Տփ. տպ. Հերմիտ 1911: Տփ. էջ 164: Գին՝ 50 Կ.:
276. ՌԵԱՆՏԻՆ Գ. — Եսասեր հոգի: Թրգով. Կար. Միքայելյան: Տփ. տպ. Հերմիտ 1911: Տփ. էջ 16: Գին՝ 1 Կ.:
277. ԼԵՐՄԱՆՔԱՆՈՒ Ս. — Վեղը Կարիք (Գանակաբնութիւն): Թրգով. Կ. Միքայելյան: Ընդ 12՝ էջ 24: Գին՝ 2 Կ.:
278. ԳԼԻԳԵՆՍԻ. — Էգեստ Իշխանի պատմութիւնը: Թարգով. վաճառ Միքայելյան: Ընդ 12՝ էջ 23: Գին՝ 2 Կ.:
279. ԼԵԶԵՐՈՒՄՍ Ս. — Կարմաղակներ: Թրգով. Լ. Բուրաչյան: Ընդ 12՝ էջ 15: Գին՝ 1 Կ.:
280. Լ. Ե. ԴԵՐՄԱՆՆ. — Սոխակի կրթը: — Դիմիկովի: Դասերեցի — Ողորման թշուառ աղքատը: Տփ. տպ. «Կապիթանտոն», 1911 12՝ էջ 16: Գին՝ 1 Կ.:
281. Նրկոն առակ (Պրերոյից եւ Գրիմով): Ընդ 12՝ էջ 15: Գին՝ 1 Կ.:
282. ԳԻՆԻՉԵՑԻՆՈՒ Ս. — Հայրամուրդի որդ: Թրգով. օր. Ն. Գրիգորյան: Տփ. տպ. Հերմիտ 1911. 12՝ էջ 31: Գին՝ 2 Կ.:
283. ԳԻՆԻՉԵՐՍԻՆՆ. — Վարդի կարգադրեր: Թրգով. Ա. Խորեան: Ընդ 12՝ էջ 16: Գին՝ 1 Կ.:
284. ԲԵՏԵՐՈՒՆԵԱՆ Թ. — Բարեպետ Գրիգորի: Թրգով. Կ. Միքայելյան: Ընդ 12՝ էջ 16: Գին՝ 1 Կ.:
285. Երան, Աղապետի Երեւթ: — Ընդ 12՝ էջ 15: Գին՝ 1 Կ.:
286. ՍԵՐԳԻՍԻՆՈՒՄՍ Ա. — Կարիք: Թրգով. Կ. Միքայելյան: Ընդ 12՝ էջ 16: Գին՝ 1 Կ.:

[թ. 985-986 Կարգով համար Գին՝ Tiflis, Librairie «Guir»]

289. Ժողովարդներ: Գրքանունը Գ. Յ. Կրիկուն: Մարգարեան, տպ. Ներսիս եւ Մարգարեան 1911: Տփ. էջ 95: Գին՝ 3 դր.: — Մասնաշարք - Նոր Այգ, Թ. 2:
290. ԲԱՐՈՒԿԵԱՆ Գ. Լ. — Ընդ 12՝ էջ 96: Գին՝ 100 փարս:
291. ԲԱՆԵՆԵԱՆ Լ. — Հայ բարեպետութիւնն. — Ուրուագիք եւ դասագիրքներ Նայ բարեպետների (բարեպետական պարտկոտ): Մոսկով-Նոր-Նախիջևան 1911: Տփ. էջ XII, 306: Գին՝ 1.23 րբ.: Էլիսեան Ազգապետի Ժողովածոյ Դասարանական Լեզուական մանարանի ուղղութեան լեզուագ. Հա. Է.:
292. LUEBECK DR. KONRAD — Die christlichen Kirchen des Orients. Kempten und München. 8°, S. XII, 206. Preis: 1 Mk.
293. ԳԼԻԳԵՆՍԻ Մ. ՍԵՐԳԻՍ — Հայ գիրք. Կապիթանութիւններ: Երկ Սերք 1911: Տփ. էջ 157+75: Գին՝ 50 Կ.:
294. МЕЛНІСЕВЪ-БЕЛОВЪ Л. М. — Родство Грузии съ Исламизмом по древнимъ источникамъ. Тафлисъ, Н. Г. Агамянъ 1911. 8° էջ 38: Գին՝ 25 Կ.:
295. —. Армянскія древности въ Анкеранъ. Ընդ 1911: Տփ. էջ 43: Գին՝ 25 Կ.:
296. —. Юридическое Положеніе церковнаго Патріарха армянскаго. Одесса, «Централъ. тип.» 1911. 8° էջ 38: Գին՝ 25 Կ.:
297. —. Изъ матеріаловъ для исторіи Армянъ на югѣ Россіи, Одесса, «Славянская тип.» 1911. 4°, էջ 14:
298. ԳԵՂԱՄՈՒՄՆ. — Նոր կշիռ, Նոր արժեքներ: Կ. Գ. տպ. «Ազգապետութիւն», 1911: Տփ. էջ 108: Գին՝ 3 Կ.:
299. Մեր Տարեցոյց 1912 (Գ. տարի): Կ. Գ. տպ. Երան 1912: Տփ. էջ 308: Գին՝ 5 Կ.:
300. ԲԻԿԵՆՆ ՄԱՐԿԵՆ — Ինտունութիւն, պատմական վէպ: Կ. Գ. տպ. վաղ. Բիւրատ 1911: Հա. Ա. — Զ. էջ 1598: Գին՝ 6 Կ.:
301. ԸՆԴՈՒՆԵԱՆ ԱՐՄԵՆ — Գանձարան, ընթերցանութեան գիրք տարրական դպրոցների համար: Բ. տպգր.: Կ. Գ. տպ. Ե. Մարտի 1912: Տփ. էջ 141: Գին՝ 5 Կ.:
302. —. Գանձարան, ընթերցանութեան գիրք: Կ. Գ. տպ. Օ. Արզուման 1912: Տփ. էջ 4+503: Գին՝ 12 Կ.:
303. ԻՄԱՆՈՒՄՆ ԵՂՆԻՎ. — Դասագիրք ժամանակի կրթութեան: Կ. Գ. տպ. Օ. Արզուման 1911: Տփ. էջ 86: Գին՝ 5 Կ.:
304. ԸՆԴՈՒՆԵԱՆ ԳԼԻԳԵՆ — Դասագիրք կրթութեան: Կ. Գ. տպ. Ընդ 12՝ էջ 32: Գին՝ 1 Կ.:
305. ՀԵՆՐԻԿԵԱՆ Բ. Թ. — Հիմնական Նոր ծրագրի Գրքանունը շարքադրութեան: Լ. տարի — Կ. տպգր.: Կ. Գ. տպ. Ե. Մարտի 1911: Տփ. էջ 223: Գին՝ 5 Կ.:
306. —. Նոր դասագիրք Գրքանունը լեզուի Méthode directe- Նորոգ գիրք: Կ. Գ. Ընդ 1902: Տփ. էջ 239: Գին՝ 6 Կ.:
307. ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՌՈՏՈՒՄՍ (ՏՕՄՐՈՒՄ) — Երան Տէրութեան 1880-1908: Կ. Գ. Տէրութեան 1909: Տփ. էջ 31: Գին՝ 3 Կ.:
308. ԸՆԴՈՒՆԵԱՆ ԵՂՆԻՎ ՄԻԿՈՒՆՆ. — Սկզբնական տնտեսութեան: Կ. Գ. տպ. Օ. Արզուման 1911: Տփ. էջ 174: Գին՝ 5 Կ.:
309. —. Nouvelle alphabet française — Նոր քերական Գրքանունը: Կ. Գ. տպգր.: Կ. Գ. Ընդ 1911: Տփ. էջ 56: Գին՝ 60 փարս:
310. ԽԱՆՔԱՆԻՆ Գ. — Ընդ 12՝ էջ 240: Գին՝ 6 Կ.:
311. Լուսաբեր, Գրապետ, Ա. տարի, կազմեցին Ստ. Լիսիցեան եւ Լ. Սոխակով: Կ. Գ. տպ. Արզուման 1911: Տփ. էջ 48: Գին՝ 2 Կ.:
312. ԸՆԴՈՒՆ — Աղապետի տարեցոյց 1912: Կ. Գ. տպ. Երան 1911: Տփ. էջ 57: Գին՝ 2 Կ.:
313. ԹԱՆԵՆԵԱՆ ԵՂՆԻՎ. — Կարգադրութեան 1912: Երրորդ Կ. Գ. տպ. «Կապիթանտոն», 1912: Տփ. էջ 240: Գին՝ 6 Կ.:
314. Համարում տնտեսագիրք Թիֆլիսի ներդրական Նախարարատնային Գանձարանի կողմից. 1905-1910: Տփ. տպ. «Կապիթանտոն», 1911: Տփ. էջ 100: